

ΤΟ ΘΕΜΑ

Σε τρία επίπεδα
οι παρεμβάσεις

Με βάση το νομοσχέδιο, οι παρεμβάσεις γίνονται σε τρία επίπεδα, με στόχο την επιτάχυνση της διαδικασίας απονομής της δικαιοσύνης, την εξοικονόμηση πόρων και την καλύτερη διαχείριση υποδομών και έμπυχου δυναμικού των δικαστηρίων

Των Π. ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ & Γ. ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΥ
politiki@realnews.gr

Μια εμβληματική μεταρρύθμιση στον χώρο της Δικαιοσύνης, που αναμένεται να συμβάλει στην επιτάχυνση της διαδικασίας της έκδοσης αποφάσεων των δικαστηρίων, αποτελεί ο νέος δικαστικός χάρτης. Το νομοσχέδιο βρίσκεται στην τελική ευθεία προς τη Βουλή και πιθανότατα εντός της εβδομάδας θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση. Η πολύμηνη διαδικασία της κατάρτισής του υπήρξε επίπονη και παρέπεμπε σε λεπτή χειρουργική επέμβαση. Και αυτό γιατί, πέραν όλων των άλλων, από την πρώτη στιγμή το αρμόδιο υπουργείο έπρεπε να κατευνάσει και τις ανησυχίες των κατοίκων των τοπικών κοινωνιών, οι οποίοι αντέδρασαν όταν πληροφορήθηκαν για το κλείσιμο δικαστικών μεγάρων στις πόλεις τους.

Οι τοπικές αντιδράσεις ήταν ο λόγος για τον οποίο ο βασικός στόχος του νομοσχεδίου, δηλαδή η συγχώνευση των ειρηνοδικείων με τα πρωτοδικεία, δεν είχε προχωρήσει οπότε επιχειρήθηκε στο παρελθόν. Δεν ήταν, μάλιστα, τυχαίο πως την ίδια μεταρρύθμιση επιχειρήσαν να προωθήσουν, χωρίς κάποιο αποτέλεσμα, ο **Ελευθέριος Βενιζέλος**, ο **Κωνσταντίνος Καραμανλής** και ο **Κώστας Σημίτης**. Το τελικό σχέδιο, υπό την επίβλεψη της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου Δικαιοσύνης, δηλαδή του υπουργού **Γιώργου Φλωρίδη** και του υφυπουργού **Γιάννη Μπούγα**, πέτυχε το φαινομενικά ακατόρθωτο: να αφήσει ικανοποιημένη τη συντριπτική πλειονότητα των τοπικών κοινωνιών. Σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Δικαιοσύνης, αυτό επετεύχθη σε βαθμό 98%.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το τελικό σχέδιο τέθηκε σε γνώση και των επιτελών της Κομισιόν για το Ταμείο Ανάκαμψης, από τους οποίους η ηγεσία του υπουργείου δέχθηκε συγχαρητήρια. Πρόκειται, όπως χαρακτηριστικά λένε στελέχη του υπουργείου, για τη μεγαλύτερη μεταρρύθμιση στον χώρο της Δικαιοσύνης, ένα ριζοσπαστικό νομοσχέδιο, το οποίο η πολιτεία συζητούσε τα τελευταία 35 χρόνια. Και μολονότι όλοι έβλεπαν την προφανή αναγκαιότητα για αλλαγές, το νομοσχέδιο δεν προχωρούσε.

Σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Δικαιοσύνης, με βάση το νομοσχέδιο, οι παρεμβάσεις γίνονται σε τρία επίπεδα, με στόχο την επιτάχυνση της διαδικασίας απονομής της δικαιοσύνης, την εξοικονόμηση πόρων και την καλύτερη διαχείριση υποδομών και έμπυχου δυναμικού των δικαστηρίων.

Το πρώτο επίπεδο αφορά την ενοποίηση του πρώτου βαθμού δικαστηρίων. Ο θεσμός των δύο δικαστηρίων πρώτου βαθμού, δηλαδή ειρηνοδικείων και πρωτοδικείων, ήταν σπάνιο φαινόμενο για την Ευρώπη, καθώς ισχύει σε ελάχιστες χώρες. Με τη συγχώνευση όλων των ειρηνοδικείων στα πρωτοδικεία της χώρας θα επέλθει εξορθολογισμός στην απονομή δικαιοσύνης. Τα στοιχεία του υπουργείου είναι αποκαλυπτικά.

Μέχρι σήμερα, οι 962 ειρηνοδίκες, δηλαδή το 1/3 των δικαστών της χώρας, δικάζαν μόνο αστικές υποθέσεις μέχρι 20.000 ευρώ, οι οποίες όμως αντιστοιχούν στο 1/4 του συνόλου. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ανισοκατανομή μεταξύ δικαστών σε επίπεδο ύλης και δικογραφικών και από μόνο του αποτελεί πηγή παθογενειών. «Κάποιοι δικαστές κάνουν δικαστικές διακοπές και άλλοι δεν σηκώνουν κεφάλι», είπε στη **Realnews** υψηλόβαθμη πηγή του υπουργείου Δικαιοσύνης.

Τέλος εποχής για τα ειρηνοδικεία

Όλες οι αλλαγές που φέρνει το νομοσχέδιο του υπουργείου Δικαιοσύνης, το οποίο τίθεται άμεσα σε διαβούλευση. Πώς θα διαμορφωθεί ο νέος δικαστικός χάρτης στα μεγάλα αστικά κέντρα, στην περιφέρεια και στη νησιωτική χώρα

Την ίδια ώρα, υπήρχε και ένα δυσβάσταχτο οικονομικό κόστος. Σε μικρά ειρηνοδικεία, όπως αυτό της Μήλου, μια δικαστική απόφαση έφτασε να στοιχίζει στον φορολογούμενο μέχρι και 12.000 ευρώ. Από τη στιγμή, μάλιστα, που οι πολίτες ανέμεναν λογικά οι συγκεκριμένες αποφάσεις να κοστίζουν λιγότερο (στο κόστος συμπεριλαμβάνεται κάθε δαπάνη από μισθούς, ύλη, προμήθειες, κτίρια), η διαμορφωθείσα κατάσταση έδειχνε ότι συνέβαινε το αντίστροφο. Ετσι, κάθε απόφαση πρωτοδικείου κοστίζει σήμερα 380 ευρώ, κάθε απόφαση εφετείου κατά μέσο όρο κοστίζει 1.100 ευρώ και κάθε απόφαση ειρηνοδικείου 800 ευρώ. Με απλά λόγια, η απόφαση ενός ειρηνοδικείου κοστίζει περισσότερο από την απόφαση του ανώτερου πρωτοδικείου και μόλις 300 ευρώ λιγότερο από την απόφαση του εφετείου.

Το υπουργείο κατέληξε στην ενοποίηση του α' βαθμού δικαστηρίων ως λύση επιτάχυνσης της διαδικασίας, με μείζον κέρδος το ότι χωρο-

ταξικά δεν θα υπάρξουν μεγάλες παρεμβάσεις. Τα ειρηνοδικεία θα καταργηθούν σε κάθε πρωτοδικειακή περιφέρεια, ενώ όλες οι οργανικές θέσεις α' βαθμού θα μεταφερθούν στο κεντρικό πρωτοδικείο κάθε περιφέρειας. Οπου το επιτρέπει ο αριθμός των υποθέσεων, με βάση τα στατιστικά, αλλά και η κατάσταση των υποδομών, στον χώρο όπου στεγάζονταν τα ειρηνοδικεία θα υπάρξει πλέον περιφερειακή έδρα πρωτοδικείου, προκειμένου οι πολίτες να αποφεύγουν μετακινήσεις χιλιομέτρων για να εκδικαστούν οι υποθέσεις τους. Στις περιφερειακές έδρες θα συνεχίσει να εκδικάζεται περίπου το 85% των υποθέσεων α' βαθμού, ενώ θα υπάρχει και πρωτοδικής υπηρεσίας, κυρίως για την έκδοση προσωρινών διαταγών.

Αξίζει να σημειωθεί, πάντως, ότι θα υπάρξουν περιοχές με χαμηλό όγκο υποθέσεων, οι οποίες θα δουν να μπαίνει λουκέτο στα ειρηνοδικεία που λειτουργούσαν μέχρι σήμερα, με χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτές της Αμφιλοχί-